Контрольный экземпляр

Масса а мехкий пролетареш, вlашарlхxета!

Сердало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ◆ ШОАТТА, 10 МАРТ, 1984 ШУ. ◆ №30 (8808). ◆ Мах 3 кап.

Сийле хийла хьалхалаттарий!

КПСС обкомо бюро, Нохч-ГIалгIайн АССР Министрий Совет, облсовпроф, ВЛКСМ обкомо хьекхний 1984 шера январь—февраль беттанийн хьайбийн продукташ дукхаrlа кхиорехь кхиамаш баьхна хьайбийн тоьлла дакъош деккаре районашна, колхозашна, совхозашна, фермашна, бригадашна, ю-шеай профессехь хьайбаш лелорехь бахкарш кхиамаш баьхна республикански социалистически къийсамехь итогаш.

Социалистически къийсамехь толамаш баьхна районаш:

НАДТЕРЕЧНИ,

цо цхьоалгIийн кварталан дуьхьа кийчдаре план 106 процент кхочушдина, шура — 71, фуьш — 55 процент. ДIадахначу шеран цу хенахьчул сов дуьхьа — 200, шурий — 4 процент.

Районо боххамашка дукхаrlа хьайбийн продукташ дуьхьа 33 процент, шура — 116 процент, хьайбийн дукхаrlа хилла 42 процент, уьш кIезигаlа тIерадуьлийтад.

Цунна хьалхара меттиг еллина.

СОВЕТСКИ,

цо цхьоалгIийн квартале дуьхьа кийчдаре план 105 процент кхочушдина, шура — 90 процент. ДIадахначу шеран цу хенахьчул сов дуьхьа дехкаре 20 процент, шурий — 26 процент. Районна шолгIа меттиг еллина.

АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИ,

цо цхьоалгIийн квартале дуьхьа кийчдаре план 87 процент, шура — 79, фуьш — 73 процент кхочушдина. ДIадахначу шеран цу хенахьчул сов дуьхьа — 22, шурий — 38, фуьй — 69 процент. Хьайбийн тIера цо дуьлийтаре а цар продукташ яккхаре а дика хьоькхамаш далийна районо. Цунна кхоалгIа меттиг еллина.

НАЗРАНОВСКИ,

цо цхьоалгIийн квартала дуьхьа кийчдаре план 102, шура — 65, фуьш — 65 процент кхочушдина. ДIадахначу шеран цу хенахьчул районо сов дуьхьа — 250, шурий — 28, фуьй — 450 процент. Хьайбийн дукхаrlа хилийтад, кIезигаlа тIерадуьлийтад. Районна кхоалгIа меттиг еллина.

Колхозаши совхозаши:

Сунженски районан ХХ партсъездан цIераrlа колхоз;
Ачхой-Мартановски районан «Лермонтовский» совхоз;
Надтеречни районан «Гвардейский» совхоз;
Урус-Мартановски районан Мичуринан цIераrlа совхоз;
Грозненски районан «Атагинский» совхоз;
Назрановски районан «Назрановский» совхоз;
Гудермесски районан «Гудермесский» совхоз;
Ачхой-Мартановски районан «Самашкинский» совхоз.

Фермаши бригадаши:

Сунженски районан Шовхал Эсхаран цIераrlа колхозан № 1 йолу шурий ферма;

Шелковской районан «Путь к коммунизму» цIе йолчу колхозан шурий ферма;

Шалински районан «Искра» цIе йолчу совхозан шурий ферма;

Шалински районан «Московский» совхозан шурий ферма;

Ачхой-Мартановски районан «Лермонтовский» совхозан № 2 йолу шурий ферма;

Шелковской районан В. И. Ленинан цIераrlа колхозан шурий ферма;

Ленински районан «Родина» цIе йолчу совхозан шурий ферма;

Сунженски районан «Восход» цIе йолчу колхозан хьайбийн ферма;

Советски районан XX партсъездан цIераrlа колхозан хьайбийн ферма;

Ведански районан С. Орджоникидзен цIераrlа колхозан хьайбийн ферма;

Советски районан С. М. Кировн цIераrlа колхозан хьайбийн ферма;

Наурски районан В. И. Ленинан цIераrlа колхозан шурий бригада (бригадиран тIехь Хачидов З.).

Производстве хьалхолатторош:

Районийн группашка кхаа шеай отрасле доккхаrlа хьоькхамаш даьхарна. Уьш республикански газеташ тIе кIоргIдаьчна Сийлин уьгl тIе баьхаб:

Темирсултанова Х. — Шалински районан «Московский» совхозан доярка;

Худайбердиева А. — Шелковской районан «Красный пахарь» цIе йолчу колхозан детташ дола доккхий лелору скотник;

Исмаилов Л. — Шелковской районан «Каргалинский» совхозан скотник;

Рашидов Ш. — Ведански районан С. М. Кировн цIераrlа колхозан скотник;

Матаева Д. — Ачхой-Мартановски районан «Лермонтовский» совхозан lаьсий лелаьер;

Элетамирова Л. — Ведански районан С. М. Кировн цIераrlа колхозан lаьсий лелаьер;

Тризна Н. — Ачхой-Мартановски районан «Самашкинский» совхозан хьакхарий лелаьер;

Исаев А. — Наурски районан «Россия» цIе йолчу колхозан бокхаrlболе жа lу.

Социалистически къийсамехь кхиамаш баьхнарг лерашlа республикански къийсамехь условеш кхочушъеш lалашдечу хьайбийн лелорехь болхлой группа.

СССР ЛАККХЕХЬАРА СОВЕТ ГУЛЬЯРАХ ДОЛА

СССР Лаккхехьарча Совета Президиума

У К А З

СССР Конституце 124 статьяга хьежна СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо сацийн бу:

цхьайттазлаrlа хержача Советски Социалистически Республикийн Союза Лаккхехьарча Совета хьалхара сесси 1984 шера 11 апреле Москве гулье.

СССР Лаккхехьарча Совета Президиума
Председателан хьалхара заместитель В. КУЗНЕЦОВ.

СССР Лаккхехьарча Совета Президиума
секретарь Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1984 ш., 7 март.

КПСС ЦК Политбюро

Цхьайттазлаrlа хержача СССР Лаккхехьарча Советан хиннача хоржамийн итогийн хьакъехьарча информацега хьежар КПСС ЦК Политбюро шийн аргIанарча заседане. Белгалдаьккхад, хоржамийн итогаш Коммунистически парте политика, халкъа лоlами хьашташ къоабелдеш йола коммунистийн парте боцарийн йохаргIоашача блока хоржамийн платформа къахьегамхоша, советски обществан дерригача тайпаех болча наха массане а цхьатарра хьаллоацадга хьахьоккаш дола къьыгга тешал хилар. Масса а метте къахьегамхой политически хьинар лакха долаш чакхдаьннад хоржамаш. Центре а моттигашка а хоржамаш вIашlIехьдахаре бокхен бератен боlх баьб партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша, дукха миллионаш болча нахах латтача общественни активо.

Чакхдаьннача хоржамаша вIаьхха а дог тешадеш хьахьекхар советски халкъ шендаргдоацаш Коммунистически партена, цуй ленински Центральни Комитета гонахьа айхха кхотадена хилар. Кхан тоссача дагъа лоацаш хиннаб, ма дарре аьлча, мехкa баха берригa барайтта шу а кхы дукхаrlа а ха кьипна бола нах. КПСС-ен Советски пачхьалкхенн чурен арахьарен политика дег тIерен массане а цхьатаррен къоабел а еш, харжархоша хьахьекхар вай Даьхен экономически оборонни низ дIахо а чIоаrlбе, дерригача халкъа юкъарча шоай пачхьалкхен гIулакхашка, социалистически демократе дIахо а вlоаргъеча хьунаре дагъа лела чIоагIа лаьрхlа шеш хилар. Хьаьттийнь кандидаташ массава а раьза волаш харжаро, обществан дерригa социальни группаш шерра чулоацаш йолча депутатий составо ше аьттув бола хьалаш хулийт СССР Лаккхехьарча Совето берхате болх бара, пачхьалкхен lаьдала лакхерча органа дукха оаrlош йола функцеш кхочашъяра.

Политбюрос белгалдаьккхар, хоржамийн кампани йолча юкъаrlа, депутаталла кандидаташ харжархошна вlашагlкхетарaш долча хана парте хьаьттадаь дехкараш лерраrlа кхочашдела xlана хьалхарча плане хила деваш хилар. Эттара чIоагIlаrlа уйла тIаьхийтавза яргъяц производства эффективность, организованность дисциплиней даьхъяра, къахьегамхой инициатива дегlаьхувлара, советски наха xlанз дукхаrlа дlадехаш дола материальни духовни xlамаш царна мел эш хьийтара, харжархой наказаш кхочашдара, граждане предложенеш замечанеш чакхъяьара. Уж лоpaeaTIa ца йоалийташ тIаrlерттаи кхочашъе езаш я. Цунах латт социалистически демократе — болх беш, гIулакхаш деш йолча демократе маlан.

КПСС ЦК Политбюро заседане йийцай партена чухьа хиннача отчетни хоржамийн церттера итогаш а КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненкос парте Центральни Комитета февральски (1984 ш.) Пленуме дальча къамаьлацарча, харжархоша вlашагlкхийттача по дальча къамаьлацарча положенеша вывoдаш хьекхна дола партийни организацей декхараш а. Йоккха общественно - политически событи а хиннa дlаэттар чакхъяьнна отчетно - хоржамийн кампани. Цо хьахьекхар коммунистий сакхетамен хьинарен лакха бoарам, цхьоагIон КПСС Центральни Комитета гонахьа ца кхотаена хилара. Отчетно - хоржамийн кампане чулаьцар 1,8 миллион партгруппа, [illegible] юкъьарaрен организаци, КПСС 4,6 эзар районни, городской, окружной, областной, краевой организаци. Коммунисташа доаrlар дизза хьедехаш тlалуллаш, принципиальни критикен самокритикен еш чакхъяьннай партийни собранеш конференцеш. Цига хьахайнаьй 3 миллион совгIа замечанеш предложенеш. Отчетно - хоржамийн кампане лоархIаме итог хилар хоржаш йолча партийни органай состав дика оргаьххарах, кердаш низаш царна чуоэарах.

Политбюрос хьалхадаьккхар, отчетно - хоржамийн кампане итогех xlара партийни комитето, xlара партийни организацес практически вывoдаш е, балха карарчен перспективни планашта уж ларде яха езаш, тlаlйна решенеш доарааrlа ца йоахаш кхочашъелга lалашде деваш хилар. Цу хана лоархlаме да тlаrlерттa реальни ондаш толамаш дахар. Духьала парте хьежаш мах бергбе парте кулгалдеча надрай кхетама а, къахьегама коллективаш балха а, республикашта, областашта, халкъа боахама дерригача доакъошта карагlдуллараш а.

Моттигерча партийни комитеташтa юкъьарaцарча парторганизацешта хьалхашка хьалда декхараш оттадаь экономикина ду кулгаш тоадара, кхочамех пайда эцара, къахьегама овсарле даккхъара, продукцен хьаргаш дlадодир лохдара. ТIаlлал предприятей боахамаш шерьяран балхах хьахинача хьалхаре пар бехктоххам чIоаrlберан еча экономически [illegible] xlара денна тlаьхьонaш довттабелга, социалистически яхьа щаа чIоаrlаrlа хургболa гIулакх lалашделга, советски наьха къахьегами бытa тоаде деxaш даим теркама юкъметте доттаделга, сакхетаме дисциплина ма могта чIоаrlъелга, xlара коллективе оттадь порядок толахаш дола моллаrlа xlама лоартдолаш кьал оттаделга.

Политбюрос белгалдаьккхад идеологически болх хаьдда производственни кхетам баларен декхараш кхочашдарна айхаrlа дукхаше, къахьегама коллективий политическо - моральни хьалд хьалхара кулгалдеча наьрай, берригача коммунистий бехктоккам лакхбаьза барта хилар. Цlенхашта уйла тlаьхийтай партийни актива дешар тоадара, балха стиле методаш эргайоалаш тоадара, юкъьарaцарча организацей дехал урештадара, коммунистий инициативе хьинаре ма могта дегlаьхувлара.

КПСС ЦК сощана текст кепайоазон тIа арайоаккхаргья.

КПСС ЦК Политбюро заседание мехка чурча арахьарча политика ахьадола кхы дукхаш а дийцад.

ДЕГIАУХ ГАГАРИНСКИ ТIЕХЬЕ

Адамийн историе чухь космически эпа дlайолалдар айхха дувзадена да Советийн Мехка гражданин, коммуниста Юрий Алексеевич Гагарина цlераца. Советски халкъа тешийе воl хиннача цо хьабийллаб космически аренашка бода никъ.

9 марта 50 шу дизад эггара хьалха космосе вахар ваьча дийнахьа дена. Цу дена хетаь яр союзий Цlен Колонни зале хинна Москверча къахьегамхойн столични гарнизона тIемахойн виналийн торжественни сайре.

Президиуме — КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь Г. В. Романов, цхьайолча министерствайн ведомствайн кулгалхой, бокхий советски lилмахой, космически техника конструкторaш, СССР летчикаш-космонавташ, партийни советски, общественни организацей вийалаш, производстве хьалхалаттараш.

Собрани хьайийлдар КПСС МГК секретаря Л. А. Борисова.

Доклада йир ВВС Главнокомандующе, СССР обороне министра заместитель, авиаце Кертерча маршала П. С. Кутахова.

Дунен тIа эггара хьалхара космонавт Ю. А. Гагарин ваьча дийнахьа дена шовзтие итт шу дизар, аьлар цо, белгалдоаккх, советски халкъ, КПСС ЦК февральски (1984 ш.) Пленума решенеш, КПСС Центральни Комитета Генеральни секретара К. У. Черненкос даьча программни къамаьла положенеши вывoдаш дег тIара къоабел а яь. КПСС XXVI съезда исторически решенеш чакхъяхара тIадийрзa болх беш доаллача денoшка. Советски Союза къахьегамхой айхха кхотабенна хилар. Коммунистически партен Советски пачхьалкхенон чакхйоаха арахьарен чурен политика цар чIоаrlа раьза хинна хьайлоацаш хилар къьыгга хьахьекхар СССР Лаккхехьарча Совете хиннача хоржамаша.

Юрий Гагарина карагlдаьннача деналлеча гIулакхо хьахьекхад советски халкъа, къахьегача халкъа, керда коммунистически общество хьалъеш доаллача халкъа сийлахь-доккха денале гIулакх. Цувах къьыггаи массе оагlорахьарен хьагучабаьннаб социализма бокха низ, вай халкъ сийлахь-боккхача Ленина шийн васкетана хьалхабаьккхача наькъагIа бlубенна дугаш йолча Коммунистически парте политико толар.

Гагарина кхел — къахьегама сага хьалхашка, вай кагиркошта хьалхашка социализмо мел шера аренаш торонаш хьеела хьахьоккаш дола къьыгга масал.

Советски lилмен техникен тоаль йола стартови майда, белгалдаьккхар докладчика, lоббилляв Сийлахь-боккхача Октябро, вай мехка социализм хьагьяро, Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа фашистски Германи эша а дььанихача Котолоно, укх тIеххьарча шерашкарча йоккхача lилма-техническа прогрессо.

Дуне гlоздоаккхаш Юрий Гагарина сигала гlолла аьннь баьчул тlеххьаrlа дlадаха шераш советски космос тоххарий хьинарен бератечех къахьегамех хьалдизза хьинад. Тахане а космосе вахан хиннад 57 советски космонавт, хlаьта царех пийтта дкоаза бераьтта шоаш болх беш хинна лекхаш долча орбитальни кемаш тIен станцеш тIен. Космически наькъаш деш йоаха хьа йlаьхьенна гагарински бlаь берзl минутагара рекордни хабага — 211 денаьг [illegible].

Вlалла боарам а боацаш тамашийна xlаза лоархlаш хинна космосе кхачар космонавташта цхьа моллагlдар санна дола гlулакх а хинна дlаэттад, xlаьта космически аре маьршача гlулакхашта карверхьар наахана боарамеча, дизвача гlулакха апарах чуместад. Таханара советски космонавтика — уж я цхьа боле ракеташ, спутникаш, планеташта юкъе лелаш автоматически станцеш, лехкаш дола кемаши орбитальни станцеши. Из ба цеттара гаьна бода радиобувзам а, телевидени, навигаци, дерригача дунен тIара метеорологически информаци гулъяр, лаьттан тIарча lалама среда lалаш рузкъаши lойдар, xlаьта мехта дукха lилман йоккхий проблемаш къестлар а.

Берхате чакхйоаккхаш я социалистически мехкий «Интеркосмос» яха цхьана йола программа. XIанзле а Чехословакерча, Польшерча, Германски Демократически Республикерча, Болгарерча, Венгрерча, Вьетнамерча, Куба Республикерча, Монголерча, Руммерча шие космонавто - тоххамхочо болх баьб орбите советски космонавташца цхьана, цхьана космосе вахан хиннa Французски Республика гражданин, космически хьакъа вахан кийчлуш ва Инде Республикерча вижал.

Машаре дахара ленински политика чакх а йоалаш, космически тоххамийн дакъе дунен хьалгьашта юкъе хьана леладу, дунен тIа кхохкам кlаьабеш долча бехкахьарча гlулакхa аьттув боаккхаш, халгьашта юкъера тешам чIоаrlбеш дола гlулакхаш машаре дегlаххуллара тIеххьа я Советски Союз.

Хlанзара дунен халкъашта хьалхара хьел доацаш, П. С. Кутахова белгалдаьккхар, ультрареакционни империалистически низий бехках из наьха санна телха хинар. Вай партенех халкъал дика бlартагу империализма агрессивни вназаш леладеча, цхьатаме доацача, авантюрестически гlулакхаш тlетувса кхераш, нудухьа цунна духьала доахаргдоаа гlулакхаш къийчлу вай.

Ха арара ца даьйтара, сиххаль гераш хьадеага космосе ца даьхийтара тlатеllа дахаза дергдоацар ца деваш хилар терлаа а деш, СССР-о предложенеш ейай космически аренашка санна, миттa лаьттaна лаьрхlа космосера а къ юкъебоаккхага дехнара хьахьекьа барт вlашгlехьбаьнкха, аьлла. Советски предложенеш шерра къоабел а йир, хьал а лаьцар Вlашагlкхийттача Къаьмий Организаце Генеральни Ассамблея сессе. Цу хьакъехьа геттара дика кхетадергдолаш дlахьайнадар новкъоса К. У. Черненкос харжархоша вlашагlкхийттача хана къамаьл деш.

Юрий Гагарина сийлахьа юбилей белгалйоаккхаш тахан, аьлар СССР летчика — космонавта, авиаце инарал-лейтенанта Г. С. Титова, вай хьеж юкъаленга оптимизм болаши тешаши. Космос дlахо карачерхеш я. Ебаш я гагарински тlехье! Далаш ва Королевен Гагарина гlулакх, бlаьшш эзараш болча цар гlулакх дlахоьхерана дерашка даржаш а да. Деггара дехаш дегlайоаrlа космонавтика, тlехь-тlехьаrlа дукхаrlа берхат а доалаш. Вай тешаш да мел дукха ха дlаьхарaгlа Гагарина карагlдаьнна гlулакх, советски хьалхашка космически истаргаш лаьгl ца дуи масса а тайпара къегаш хургхилар.

Вай, советски болхлой, доаккха деш да, аьлар Москверча цхьаь завода слесаре — инструментальщика Н. Н. Лукинова, Юрий Гагарина карагlдаьнача, деналлеча гlулакхах, пилоташ лехха космически кемайн хьалдаре шоай хьакъехьа говзали дlаьххийтачар гlулакхаша гlаддут вай. Тахан болхлой класс вай йоккхача Даьхен берригача къахьегамхошца цхьана xlама хьалхача шоай къахьегамца лебаде гlерт КПСС XXVI съезда решенеш кхочашъеш дахар толамаш.

Советски космически техника хьаьнрех волча профессора, СССР летчика - космонавта К. П. Феоктистова дийцар эттара хьалхара «Восток» яха космически кема хьалхарх, царна хьалхарча космонавташ вlашагlкхетарах.

Ца дайзар карадерадеш, къонахчал, турпалал, денал гойташ xlара да дола дунена советски нагий наха жехкарийн тахан гlерт Гагарина тара хила. Гагарин санна бала, аьлар ВЛКСМ ЦК секретара В. И. Федосова. БАМ — Малхбузен Сибарегlе — Тюмень — Нечерноземье — Космос цхьан мугlараrlа оттт ленински комсомола — коммунизм хьалъеча къонaберий турпала гlулакхаш гойташ. Советий Мехка гражданина Юрий Алексеевича Гагарина карагlдаьнна денал дола гlулакх берригача кагирхошта хьоахам ба.

Торжественни сайрене дакъа лоацаш хинначарaна тlеарм тохаш тlаьдйар «Салют-7», «Союз Т-10», «Прогресс-19» яхача lилма-технически комплекса экипажа дайга моарлла. Бетта сигал лелача Л. Кизима, В. Соловьева, О. Атькова орбитера дийтар эттара хьалха космосе вахачув сай деши везаши дола дош. Юрий Алексеевич Гагарин, йоах радиограмма тlа, массаза а тхоца ва, массаза а дагаллатарга xlанзарча а тlехьа тlаьдаrlаш а тlехьаьнашта.

(ТАСС).

Грозненски нефтедобыча техникума чакх а яьккха Малгобекски бурув тохаре балхий управлене балха еча хlанзчул кхы шу хьалха инсенорка М. Яндиева. Хlанз из болх беш я хьалха латтача № 20 йолча буровой бетта мехкала йола инженер балаш. Шийн балхах тlахьаш кхеташ я гlалгlай йоl, дукха новкъостал ду цо буроветтараш нефтедобыча доаллу моттигаш лохача.

СУРТ ТIА: М. [illegible]
З. БАТЧАЕВА сурт.

ЛоархIаме дешаш дийцар

Укх денoшка Нохч-ГIалгIайн АССР Министрий Совета Президиума заседани хилар. Цига дийцар юртбоахама производство дегlайоалаяра хьожадь ахча кхычахьа дlаухийташ хилар, бlаьстан кхашкара балхаш сихен дикен чакхдакара кхы тlа деча балхех даьца, кхы дешаш.

Республика финансови министерствас даьча тоххамаша хьахьекхад юртбоахама производстве [illegible] пачхьалкхено хьахьожадаьча ахчах Нохч - ГIалгIайн АССР юртбоахама министерствана чудолхача боахамаша 9 миллион сомий «Чеченингушплодоовощхоз» яхача объединена чудолхараша 2,8 миллион сомий кхычахьа дlадахийта хилар. Иштта моттигаш нийсъяллийтай кхыча ведомствашна а. Цул совгlа Госкомсельхозтехникана чуйоагlаш йолча предприятеш а приписни обсчеташ еш шоаш гlулакх деш йолча колхозашкарен совхозашкарен совленна ахчаш даьха хилар а гучадаьннад.

Цу хьакъехьа къамаьлаш дир Нохч - ГIалгIайн АССР финансай министра П. И. Голещихина, юртбоахама министра хьалхарча заместитела У. М. Льянова, «Чеченингушплодоовощхоз» объединене начальника заместитела М. Х. Бокова, Нохч - ГIалгIайн АССР Госкомсельхозтехника председателя А. А. Саидова.

Цу тайпарча да йиз боацача гlулакхаца колхозашта, совхозашта, кхыча юртбоахама предприятешта докхха зе хилар белгал а доаккхаш, дlахо йодача хана юртбоахама производство дегlайоалайра пачхьалкхено хьахьожаду ахча ше даха деначa дlадахийтара республика министерствашта, объединенешта, ведомствашта декхарийла еш бола сощам тlаьйнар Президиумо.

Бlаьстан культураш хаьнахьей дикен дlайийна яхара республика боахамашка кхы тlа деча балхех даьца къамаьлаш дир Нохч - ГIалгIайн АССР юртбоахама министра хьалхарча заместитела У. М. Льянова, мелиорацеи хий боахамех министра М. Ш. Баматгиреева.

Президиумо белгалдаьккхар юртбоахама министерствана, «Чеченингушвино» «Чеченингушплодоовощхоз» объединенешта чудолхача дунхача боахамаша хеттама хьалаш теркал а деш, lаи деношка кхашка де йиш йолаш хинна балхаш дарь ца хилар. Хlанз а ахана уьл льба лаьрхlа йола 16 эзар гектар хулаш йола лаьтта. Дlаьхача гурахьен укх lаи деношкен догlацаш лоам кlезига дийллa хиларех кенгъа да кхашкара даьтташ. Цудухьа цхьайолча моттигашка эсала тlаьхьнадай гурахьа ялатан доакъаран лаьрхlа дlайийна культураш. Хlаьта вlалла а тlа ца доалаш дисад массехк эзар гектара тlара ялат. Гурахьа дlайийна культураш дегlайоалаяра а укх бlаьстан дlаюргйолча xlамашта ешаш йода тlоадал хилийта а хиш дийхнален Ачхой - Мартановски, Урус - Мартановски, Шалински, Грозненски районашкарча боахамаша.

Хиш дехкара балхаш тlе [illegible] Гудермесски районе а. Тахханалца къоастаьац ялат тlа ца доалаш дисача кхашка укх бlаьстан дlаюргйола культураш, механизатораш ца тоъаш дало лелаю Грозненски, Сунженски районашкарчен «Чеченингушвино» объединена чудолхачен боахамаша.

Дукха ялат да xlаьзлул тlехьа минеральни удобренеш а тайса подкормка е езаш. Белгалдаьккхар [illegible] ски, Сунженски, Грозненски районашка из болх ма боагlара вlаштlехьбаьккха ца хилар. Советски, Сунженски, Наурски районашна кхочагlаьиц кхашка органически удобренеш яхара шина бетта ена задани а.

Карарча шера хоттама [illegible] боартолаш, генараш, вохъяра культураш дика хьуйкъаяре, пачхьалкхента уж йоккхара планаш толайе кхочашъяре, мехка Кхачан программа кхочашъеча ма могга доаккхаrlа дикъе юкъедахьара министерствашка, объединенешка, ведомствашка, колхозашка, совхозашка, шоай коллективаш сорпагl а лаьа, нийсдалийта кхочамбоалараш сеттара сиха дlадахара эгlара хьалха кхочашдедеш дола баьхаш белгал а доалаш, цу хьакъехьа боагlаш бола сощам тlаьйнар Президиумо.

ДИКА ХОАМАШ

КПСС ЦК февральски (1984 ш.) аргlана йоалача Пленума решенешта хьинаре къакегарах жоп а луш, пятилетка диъьаrlа шера тlаьйна декхареш дика тlехькхочашдеш ба «Промавтоматика» Грозненски опытни завода болхлой. Цар шина бетта планал совгlа арахийцай 25 эзар сома мах болча товарни продукци, маьхьал къахкай 33 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци.

Производства эффективность айяре йола церттера резерв лоархlаш я къахьегама овсарле лахкьар. Цу гlулакха тlадерзадьад предприяте коллективо шийн дерригa низаш. Балха хана кхи производственни мощностеяи бизза пайда эйбу. Цудухьа къахьегаш берш нормал дукхаrlа а ца хулийташ, къахьегама овсарле лакхъяра шина бетта задани кхоьйр ахк процент лакхъьнаь цо.

Хьалхаре кьа а хьегаш, социалистически яхье хьалха латташ хьайоагlаш я Е. А. Моребеси - А. А. Дубровина керте латтача электромонтажни гальванически участкай коллективаш. Цхьанкха смена дlаллхийтац цар шоай норма 110 — 115 процент кхочаеш ца еш.

* * *

Дукха бераш долча кхаьнайа, кхаллийдешта, пенсионерашта лаьрхlа хьа а йийлала, болх беш йолча Грозненски цlаrlа къахьегара йолча комбината болхлоша беттагара беттага лоакхаш дола къахьегама толамаш дикаrlа хулийт. Сонха хьалхарча шина бетта арахийцачуя 91 эзар сома маьха дукхаrlа товарни продукци аре а деаш ер шу доладелча денз комбината болхлоша задане совгlа арахийцай 36 эзар сома маьха товарни продукци 34 эзар сом мах бола нормативно-цlена продукци.

Къаьстта чIоаrlа йоахкою цар укх тlеххьарча хана халкъа эша товараш дукхаrlа арa а хецаш, цар ассортимент шоръяра. Цу дакъе дика ма йоалаш дlадоладаьд цар цхьайтталаrlача пятилетка диъьаrlа шу. Уж товараш арахецара пачхьалкхен план тlеххкочаш а еш, задане совгlа арахийцар 71 эзар сома маьха продукци, юхул соахка укх хана хиннача 67 эзар сома маьха дукхаrlа.

Уж толамаш доалача дизза дакъа а даьца, социалистически яхье хьалха латташ я Дешиев Iийса, Гечиев Рамзан, Алиханов Руслан керте латтача участкай коллективаш. Цар эггара хьалха рапорт делар шина бетта план кхочашдьарах.

Партийни вахар: коммунисти цун гIулакхи

КУЛГАЛХО БЕХКТОКХАМ БОВЗАШ ХИЛЧА

Соахка геттара хоча хьале дар Сунженски района XX партсъезда цIерагIча колхоза йоъалагIча шурий-товарни ферма балха гIулакхаш. Лоха яр коллективе производствени а къахьегама а дисциплина, пайда баргбоалча тайпара хьурмат деш дIахийтацар доагIар. Ферме лелабеш 200 бетташ бола етт бале а хIара дийнахьа укхашура дIайоалйтар 500 литр шура мара хилацар. Из дерригаш доаш вар цу хандаре ферма заведующи. ГIулакх кхы дIахо ла йиш йоацача кхачар: ферма кулгалхой на кийнача баргбоацаш бар.

Колхоза партноме цу ферма заведующеяла яхийта могайр лаборанткала болх беш хинна къона коммунист Терхоева Рукъет Баматгиреевна. Цкъаберин цхьа бар кхалсаг ма йий из, хоаргIа ергйий-хьогI, яхаш. Бакъда, кердача кулгалхочун дIахорча гIуллакхаша хьахьекхар из шоай коллективера хах дина бовзаш, цар хьастаита духтIаьла хоаш, уж кхоачашдара оарцагIъела могаш хилар. Коллектив тIехьоосаш хилара бахьанаш дика кхетадеча цо чуйнна къовсам оттабир къахьегама дисциплина талмаста делаечарца. Цу массадолчун тIехьа коллективаца дагайоалар, цунца цхьана гIулакх бокъонтахьа дакихара де эшарш белгалдоахар.

Къаьстта чIоагIа тIахьожам оттабир ферма доагIар дIайахийтара, из совлен доа ца дайтарав лечIкьа ца дайтаран оарцагIбаьлар фермера халкъа тIахьожамхой, цу хьанкъехьа бехктокхаме бешрашара доагIар цIенхаштта гIа хьадеха баьлар. Боах тIатIа дикагIа вIаштIехь из боаха ферма хьокхамаш а эргадувла доладенар. Кастлахка хьалха къекхачух шоена а кхы дукхагIа а шура яккха баьлар укхаза доярхаш. Массадолча хьокхамех йола заданеш кхоачашье лаьна ферма тIехьосачарахи юкъера хьальлар.

Бакъда, ферма кулгалхо йолаш дукха къахьега дезанзар Рукъета. Кагий ярашм вIашагIтохаш производствана концентраци еш хиларца цар ферма кхьмрех дIатехар. Нийтта хьалча вай хаарча йоахача шурий комплекса заведующе гIоачалла хьожайр Терхоева. Укхаза а цо пайдане опыти аланесин йола саг хилар хьахьекхар Серноводски юртбоахама техникум чакхъяхха вIаштIехьдаьннача Рукъета.

Дукха ха ялалехьа шурий комплекса заведующи хинна С. Мальсагов колхоза ветеринарин лоралле хьокаву. ТIаккха цун когаметта хьожаве саг лехаш дукха уйла ей ха йоаеи езандар колхоза правленеи партномеи. Массана раьза хилар цу балха тIа Р. В. Терхоева хьожара, хIана аьлча, цо кулгалдо ховргдолаш йолга балха практике хьахьекхадар цо.

— Ах шу мара дац Рукъет Баматгиреевна кхоенагIча фермана кулгалдеш йола, — йоах колхоза партнома секретаре Никонов Владимир Ивановича, — хIьата цу юкъа а къаьгта холуш ца цох производство дика вIаштIехьъяьнкха хоаш йола саг хиннилга. Ферме кхы а дикагIа лостам хулга, порядоки дисциплинен чIоагIъелга IалашдаьЦ па. ХIаьта ше из дача хана алха вргIаьфа нехах кхоачамбаь Iеш яц кулгалхо, наха боагIа кхетам лу, цу гIулакха даим шоай вкхинсташ оарцагIбоаь. ХIаьта шоай заведуюши бокъонна баьхах дог лазаш, гIулакх тоаьара хак пхаи кхобергбоацаш йолга гуш болча мутIаьрча болхлой а дикагIа къахьега доглоагIа.

ХIаьта хIанз цо къахьега комплекс боахаме итара Iохкагарех вай я — укхаза леладу 1200 хьайба, цу дахкъе бетташ 624 етт а болаш. Ухк Iан деноша цеки буса 3500—3550 килограмм шура патчахьалкхаега йоах ферма коллективо, е вешта аьлча, укхаварча хIара беттал болча Iатто 6 килограмм гаргга шура лу.

Организаторски а кхетама а болх боаршабарца цхьана чIоагIа йоакхо еш леладу укхаза хIана хьайбашта хайхаиналхьен чам болеи доагIар лоаттадара гIулакх. Цу дерригне йиш хилийтай соахкарча шерапа кийсйича хьайбай продуктивность 20 процент лакхъе, хIара Iаттагара йоахка шура 1,5 килограмм тIех хилийта, памогаш хиларпа е вешта доаду хьайбаш дикка кIезиге.

ХIара балха хьалхара игогай вай [illegible] бузг чакхбаьлча гучадаьлар хьалхара моттиг боахаме кхоалагIна шурий - товарни ферма коллективо яькхалга а цунна колхоза правленее партномен нараре [illegible]. Ше байрахх хьоахальлга а. Къона коммунист Р. В. Терхоева керте латтача цу коллективо [illegible] яккхар ший къаьстта бокъа доархIаме хилар ховргда цунна кхь лелаеш хинна колхоза шоллагIа шурий комплекс ахтара юргагIа болча технинаца [illegible] йолга а цар коллектив боахама, района метгел республика а призови моттигаш йоахаш хьаьннилга а белгалдаьнкхача.

— Тха ферма къахьегаш е 36 доярка. Цар массане а дика болх бу але йиш я. ДIадахача шера хIара беттача Iаттагара олаш 2100 йолча юкъера лаьрхIача 2150 килограмм шура яьккхай, патчахьалкхенга планаа совгIа еккай яа 240 тонн, — яхаш дувц Рукъет Баматгиреевнас. ХIаьта белгалбаха безам бар са Иваноева Яхита, Каракулева Валентина, Кашиева Сахрат, Маларова Фасимаа. Уж йаьххача хана укхаза ферманте къахьийга а лакха товнал йола а доярхаш бе, цудухьа парах хIаране кхо вазр килограммига дIахкаочаш шура анкха соахка ьлтув баьлнаб. Цар балха гIатта тIа-тIа кIоаргагIа дух тIа боалаш болча къонача доярхашиа Мочиева Мовлатхана, Терлоева Марьяна хьокхамаш а цар долчарел хайра аиаш дац. Февраль бетта доахан маша лоабадийтабац доярхаца.

Ферма коллективо цу тайпара толам баькхар ца хоаш кийсдаьна хIама дац, цул бахьан ферме заведуюшена хьалхашна летта декхар кхоачашдара нах оарцагIбаха магар, дисциплинен порядоки чIоагIъяра ахтка кхотав хар да. ХIаьта къахьегамхой вIашт догуйла йоашш, барт болаш болча даим толам а боаь.

Н. ЭЛЬГУКАЕВ.

Керда цIеноша

Старопромысловски района Жигулевски улицагIа хьалхьоттад кхьаьсха а нарда, пхеаа вIаштIардаь кIа. Цу тайпара цIеноши дукха дале а из ший белгалонаш йолаш да. Из цIа хьалдеш къахьийгаче Нохч - ГIалгIай гIишлои управлене СМУ-8 прораба Арчаков Iийсас дувц:

— Дукха нердазараш юкъедоаладаьй ер, нах чуIергбола цIа хьалдеш, масала тIехххьарта этажа лакхе цIен дерригий дIоахалла я технически этаж олар. Цо ахнаи хана йIайха ца хулийташ а Iай шийла ца хулийташ а гIо дергдa.

ЦаI, шиъ, кхоъ цIа долаш я кердача цIагIара хвартираш, долаш да дерригя коммунальни хьашташ Iалашдаре эша хьалаш. ХIара подъезда чу мусоропровод я.

ДукхагIча дакъе керда цIа лаьрхIа да ГРМЗ болхлошта, царна юкъе ба къахьегама ветеранаш, дикагIа бола болхлой, е кх. д. Царех ва цхьоалагIча цехера электросварщик А. Давлетов, фрезеровщик М. Масхуров, верригаш а шовзткъен итт совгIа саг. Балха, дукха гаьна дац уж Iергбола цIа, из а да доархIаме.

А. ПЬЯНИКОВ.

Шоайла яхье а баьнна

Укх тIехьарча шераш Грозненски швейни производствени объединене цехашта юкъе ларлача яхье даим хьалха латташ я Трошина Валентина Алексеевнас кулгалдеча шоллагIча цеха коллектив. Шин бетта задани кхоачашьерах рапорт делар цо 27 февралe. ПланагIа лаьрхIачул совгIа тийгар диъ эзар совгIа барзкъа. Из ла дукхачча къамех болча цеха кхалнаха дезача цIейна хийчдаь совгIат. ХIана уж къахьегаш бе марта шоллагIча ах бетта чоагIа.

ХIара участка [illegible] тIагIертта къовсам лоаттабу хьалхара моттиг яккха гIерташ. Ер пятилетка йолаелча дена цу яхье хьалха латташ я мастера, коммуниста Жильцова Раиса Васильевнас кулгалдеча шоллагIча участка коллектив. Йоакха ла из, тхьаь итт совгIа кхалсаг мара ац укхаза къахьегаш. Царех дукхагIбараш шоай балхах тIехдика кхета а кхеташ. Цу цхьан моттиге 25—30 шера болх беш мотористкаш ба. Цар чIоагIа йоакхо ю керда балхе баьхача наьха. Участке вIашагIъехле я хьехамчий совет. МолагIйола керда саг балха хьаьттача цо из тIачIоагIву йоакха опыт йолча хьехамча. ХIаьта, цо дукхьалха ший къахьегамашъ дIабоолабечоа Iовла белха говзал, еэайолийт наравьца професси.

Ер шу доладуча хана участка балха [illegible] Грозненски [illegible] Моияна. [illegible] чIоагIйир хьехамчий совет председатела Соломаха Людмила Григорьевнаш, хIаьта Моняяна балха говзал Iо[illegible]. ХIара уж [illegible]. ХIамаш [illegible] хьехамчашта чIоагIа баркал яхаш а бе йинарий.

Деша яла ха йоацача йаIггашта ночахаш тегаш бе шоллагIча участка моторист-каш. ПатчахьалкхеI планагIа хIара снеагIа 490-нех чухьанаьа йоацаш тиг цар уж. ХIаьта, цхьоалагIча участка коллективаца социалистически яхь лелаеча цар декхараш тIайшад хIара снеагIа ах бIаь совгIа барзкъа олавел совгIа тега.

Цудухьа товарни продуктци арахеара шиъ бетта плаи кхоачашгъерах рапорт делар цар 22 феврале. Яхье хьалхара моттиг яьккхарах цела Сайпев уаге тIа хьакхир цар коллектив. Шин бетта планагIа лаьрхIачул совгIа 1200 баракъа тийгар цо. Овсаре къахьегарел совгIа сацш тегаш долча барагъех дукхагIдараш патчахьалкхен динала Знак йоллаш хулийт участка боахкош, хIаьта вожаш «Н» алача ниденсах хьадеш ю.

— Вахача наьха хьашташ ма могта дикагIа кхоачашдара, — аьлар участка мастера Р. Жильцовас, — оаха дукха болх бу арахецача продукце ассортимент шеръяра. — Дукхьал укх тIехьарча цхьан шера йаIигий кочамашца цхьана сарафанчинаш, панамкаш, халатилгаш, косынкаш хургдолаш кхийтта тайпара комплекташ арахецa йоалый оаха. Уж чIоагIа хоатт базгча нах.

Участке хадданза болх беш я бригадa совет. Цо даим тIахьожам лоаттабу хIамаш тегачар беча балха. Нагахьа саннa молагIча болхлочо къахьегама е про[illegible] хьа а дехаш. ДIахойодача хана из савна дола гIулакх лоаргдоацалга дIехайт. Цудухьа укх тIехьарча хана тIехьабуcаш балха хьаухараш е хакал хьалха балха тIерабувларaш кийсдаь.

В. КОСТОЕВ.

СУРТА ТIА: ([illegible]) [illegible] ба Л. Соломаха, Р. Тарамова, Л. Дидаева, М. Гошлоева, Л. Мучаева.

Дж. ТОХТАРОВА сурт.

ПАРТИИ ХАЛКЪИ ЦАIАШ ДА

СССР Лакхехарча Советe хьежача хоржамаш нерлача ниаца хьахьекхар социалистически демократи толар, партен халкъен йохаргйоаца цхьоагIо, КПСС Центральни Комитета гонахьа уж айкха кхоталалар. ЛоархIамегIара политически событи я хинна Маьтаф гаьрд [illegible] ай Куйбышевски хоржамни округерча харжархошца вIаш[illegible] кхийттача хана КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста К. У. Черненко дaь къамаьл. Къамаьлаца вIоаргга [illegible] СССР чурча вахара, дунен хьаькъашта юкъерча хьала юкъметтерча проблемай, белгалдаьд хIанз партен халкъен [illegible] тIадерзаде дезаш дола лоархIамегIара лостамаш.

Из лоархIамегIара документ дIахьайкадаран дIадовлийтаран тIаберзабаь болх шерра баьржаб мехка. Агитационий - пропагандистски активана долча новкъостала [illegible] я лекцей, доклади, беседаш [illegible] тематика.

Новкъоста К. У. Черненко къамаьл — партен халкъен [illegible] гIулакхий [illegible] программа.

СССР Лакхехьарча Советe хьежа хоржамаш — партен халкъен цхьоагIо йохарг ца [illegible] дола къаьта тешал.

Парти — советски обществa политически тIум.

Советски халкъа [illegible] тоадар — партен [illegible] гIулакхаца этара кертIара декхIар.

Партен халкъен цхьоагIо — вай [illegible] прогресс хилара кертIара [illegible].

Советски общество — социальни [illegible] долча халкъа [illegible] общество.

Биэза пайда ма [illegible] долча производствени потенциалах.

[illegible]

Халкъа [illegible] — хIара деннара торо.

Советски наьха [illegible] моттигий хьалхаш [illegible] парте ю йоакхо.

[illegible]

Хозрасчетни [illegible] массе метте юкъеихьар — ма могта хьелаца.

[illegible] гIулакхаш [illegible] варга.

Порядок, организованность, [illegible].

ДикагIа [illegible] бе бола болх.

Къахьегамца [illegible] социалистически принципаш [illegible] ца йоакхаш чакхьаьна.

1984 шерара вай [illegible] социалистически декхараш [illegible] ду.

[illegible] Iаламдертда вай.

[illegible] хоачашдара [illegible] политически балха [illegible].

Идеологически, организаторски болх [illegible].

Нах [illegible] дог [illegible] болаш [illegible] къахьегамен общественни хьалхара ларда.

Советски саг — [illegible] болха [illegible] производства да.

Наьха инициатива ца [illegible] деглайоалаеш, къахьегама [illegible] тIаберзабаь парте [illegible].

Къахьегам — саг обществе [illegible] советски саьхен лард.

[illegible] гIулакх.

Общественни дукъаллара кIаламца къовсам [illegible] бар-партен [illegible] чIоагIа [illegible].

Школьни реформа [illegible] бакъонца йола советски демократи [illegible] къаьта масал.

Кагирхошта къахьеган дуккьабеларгбаьлаш [illegible] — советски обществе лоархIамегIара декхар.

Мехка, социализма, [illegible] хетаргбаьлаш [illegible] тагархой.

[illegible] гIулакхаш [illegible] юкъеаар — Советски балха [illegible] дIоагIа.

Партийни, советски [illegible] болх гуш хулга [illegible] массени информаце средствай [illegible] лаидбалар.

[illegible] гIулакхашна балха ленински стиль чIоагIгар — керда [illegible] болa тешал.

Кулгалхочун гIулакхий [illegible] авторитет.

Советски демократи — гIулакхар дей, бакъ бола демократи.

[illegible] — КПСС-ен Советски [illegible] хьалхара кертера декхар.

США [illegible] — дунен хьалгъанта юкъер [illegible] кертера дукха да.

Советски Союз — [illegible] политика чIоагIIало.

[illegible] — Кубай [illegible] цхьоагIакхо.

СССР — социалистически [illegible].

Китайски Халкъа Республикаца гIулакхаш [illegible] советски арахьарча политика [illegible] бола [illegible].

Стокгольмски конференци гулъяр — [illegible].

[illegible] проблемаш.

Советски Союз — [illegible] тIелхьалаттар.

[illegible] отношенеш [illegible] советски предложенеш.

Советски наьха [illegible] творчески къахьегам — [illegible].

1984 шерара [illegible] социалистически яхье — [illegible].

[illegible] доахаргда вай.

Даха [illegible] кхаьам ду балхаш.

Картоагар: дисциплинен бехктокхами

ТIАХЬОЖАМ МЕЛБИЧА...

Нохч - ГIалгIай гIишлои управлене [illegible] кьалхашна латт социалистически яхьа хьокхамий улг, соахка баьча балхах толаш йола гIишлои организацеш тIа а йолаш. ХIаьта цу яхье шоллагIа моттиг яьккхар а лаьрхIа укха тIа дIахьаьлий гIишлои управленена чуйоагIа СпецСМУ. Соахке нийтта дика къахьегаш хинна СпецСМУ коллектива укх шера январь бетта планови декхараш кхоачаш ца деш, нийтта йисай-та аьлча хетаду.

СпецСМУ начальника В. Карапетяна дуйцачох, цар вIаьла белх болаш дац январь бетта плане кхоачаш ца яр:

— Хьадеча балхий боараш вIаьнна ба, тIаккха хьаль дьйначa объектай гонахье тоаеш деча балхашта юкъе ба Iобилла безаш бола асфальт. Ховш ма дий из Iен оамалехьа Iобилла йиш йоацилга. Цо юхатехар тха болх январь бетта.

— Январь бетта дергдола балхаш асфальт юкъе а болаш хIана оттадеад? — хаьттар отт яьахкашка.

— Цу бетта-м йIайха ма хиларий вейна, нийтта йIайха хилча-м асфальт билла йиш я, — йоах В. Карапетяна, ше хьалхагIа аьнначох йицделча саьна.

Цох цецваьлар со: IагаргаьйоагIIаьгга шоашта хоаш хиера, шоай де торо хургIдоала балхаш хьагIа нийтта йайду, бокъонаш тадхаеш хилча хIаьта е.

Цу тайпара, хьаль хьаьнча объектай гонахье тоеш, хоьъаш я 5 участок, цар балхо тIехьайитай план... Из да начальника яхар.

Бокъонца дела сурт ю бевам болаш, коммунист Ю. Кузьмин, начальник волча кхоалагIча участка вахар со.

Цунна чуйоагIаш бола В. Вагдасаров бригадир вола бригада кхаъ дазгъа йийсье а тайп-тайпара балхаш деш а я. Царех да хьалтаьча объекташка хин а канализации а сеташ чукхар. Грозненски къоамой Цуенна канализацеша сета турбаш Iойохкаш вола бригадира цунна ши болхлой. Турбаш яхка еза сангар чакхъяллалаш ца йоаккхаш массехк метр йитай. Экскаватор цIен деьна оагIорахьа а яьна хий дилла сангар йоаккхаш а.

— ДIахо бордараш а кхы тайпа хIамаш а ацара экскаватор дехьа бокх бе яхай, — йоах бригадира.

Цига улла массехк бордор-м дIаяккха хала дацар. Дехьабувлаш, сахьабувлаш лелачуя дикагIа дар цхьа болх чакх а баьнкха, хьайар балабаьбаларе.

Боах цигара йистебаккхара цоашта кхы а массехк ю лазаргда йоах бригадира. Болх тIехьабоалаш ба. Цун бахьан да хIара сахьатах балха тIа биаза пайда ца хьар, мел эшаш дола хьалаш доашиe а.

Къаьстта а цунна тешал деш дар Грозаерча кIеслагIча горбольница кердача корпуса телефонизаци ю производ юлаш бола Вагдасарова бригадера болхлой болча тхьна дайнар. Коа дIачувоалача хота а аь, саг чу а воавш болх беш латт экскаватор, турбаш Iояхка езача сангар чу саг вац. ВIаргатуш вац мастер а. Тайп-тайпарча оагIонашкара гучабьлар экскаваторщик, турбаш Iоеxна Ю. Пиргар, кхоалагIча участка мастер В. Мосиенко. Болх сацаре хьалха баьхьа долий вад царех цхьаькха a.

ВIарччача дийнахь болх беш хиннай укхаза экскаватор, байьда цо хьаьбь бола цхьан сахьата балла мара бац, тахан цо хьаттеса лаьтта дац [illegible] кубометр хиллаж а.

— ЧIоагIа да укхазара лаьига, цудухьа баьх кIезига баьб, — йоах Мосиенкос.

— ТIаккха экскаваторщика доагIар а бaьха балнига хьежахa хургда-кх?

— А, из вIарччача дийнахьа укхаза хиннай, цудухьа [illegible] сахьаташа хьежа алала, а яарга. Болх боаш миташ оаха-м ца, цо дIаяхьа еэаш хилча экскаваторца карпилк, марахал дIахьу, кхьдар ду.

Из ма дий хоа, Грозерча аэропорта-общежитена хин а канализаца а сеташ чуйоккача эшаш йола а, цига йоала а экскаватор карпилк, марахал дIа-кха цхухьаш лехадр. Цигара болх нийтта лел яхун, хетт аз Мосиенкога.

— Со цига ца хула-м цхьа вIира да, сел во дела йиш йолаш дац цигара гIулакхаш а.

Участка начальник Ю. Кузьмин болагIачеса ва, мастер аэропорте ва хула цхьа кIира да, хIаьта бригадир кхыча объекте болх беш ва. Сел бинбаначa аэропорте болх беча болхлоех фу хинна хургIда-те?

Цу хаттара доли доли хукка леха дезанаар, аэропорте кхачача дерриге а гучадаьлар. «ТкъаЙаш» Ю а дахь латтар турбаш Iоехкa трактор, нийтта бульдозер а я из. Кхайнача хаза саг вацар. ЙIайхача вагончика чура ара а хьнаа хьатIавера трубоукладчик лелаю Г. Купин.

— Боах хIана [illegible] вай? — хетт аз цуйга.

— Фу де деза ца хоаш хилча бой из, со такхи сарралца Iохайна вагIа, фу де деза ца хоаш. Дукха ха йоаш, сайрангахьа дестача гуча а вахха, кхоана да дейар хьа а ьниа дIаьакар Кузьмин, хIаьта тахнара ди дийнарг дархIа деза.

— Хьа алапеиа Iатгъаш хургдеций хьо нийтта бахар?

— ХIана хул ма, со-м сай барж саьхат доанна ваа воала укхаза тахан, сахьаташка хьежжа да са алапаш а. Де денар фуд хайкадалаpе болх а бергбар.

Iохайна вагIар алапена Iатгъаш дазаре Купин нийтта вагIаргвацар.

Сахьаташ доал хоаш Iохайшa багIерах болх-м шерегIа дIагIоргбац. Доадаьь цхьа да а цуьа сахьат е Iатгъаш хургда бутт чакх а баьнна хьалхаьчу итог еча хана.

Укхаза бене ва участка начальник Ю. Кузьмин, мастер В. Мосиенко. Нийтта тIахьожам боацаш, эшар фуд ца хоаш, болх дIа кхийта бода ца хьожаш [illegible] из участок.

— Ма нийтта хьоарагIа-м массахк шу да, — йоах СпецСМУ начальника В. Карапетяна. — Шай гIулакхах бола бехктокхам бицвe хкетабеш вац коммунист Кузьмин. Цун яр саьна участок а тха Н. Полустовски начальник вар а, цу шин участка деш бола балхаш, цар торомаш [illegible] я, бакъда Полустовски участкага хьаттадаьна я Кузьмина кулгалдер.

Нийтта тIахьожаш участок хилча гIулакх тоадара тIаберзабаь болх баьбий-те укхаза? Кузьмин коммунист хиларах тарра бехктокхаме вацей?

— Дукха дийшад аз цунца балха хьакхьехьа, тоалуш дац гIулакх. Партбюро заседане лаьдийгIад цунга 1982 шера. Кхыа тIехьагIа а дисциплина тоахаре цо даь хIама дац, — йоах В. Карапетяна.

— Цу участке доаллаш со цига везар, сона-м дара хаи цига фуд, — из дар партбюро секретара Н. Корзухина аьннар. Кхы дIахо цу хьавъехьа къамаьл де раьза а хилазар.

Со хиннав-кх участкашка фуд хьажа партбюро секретаьр цига веааш. Корта боаш-м да къамаьл. Ше ца беча балхах ца дукар дукха Корзухна леха бехьне дар из. Ше ца дечох дувца хала ца дий.

КПСС ЦК ноябрьски (1982 ш.) Пленума дIадийларех дар къахьегама, производствени дисциплина тоадар, из лоархIамера документ дарде а айша оттабаьбац болх СпецСМУ къахьегамхой коллективе. ГIулакхаца коммунистий хила ма йоаттIара яш Кузьмина, Купина, Корзухина уйла.

Хетаду соахка ЧНУС-е гIолла шоллагIа моттиг яккха ма дика вIаштIехьдаьнад СпецСМУ.

— Тха участка январь бетта 17 эзар сома мехка балхаш де дезар, хIаьта хьаьираш 8,5 эзар сома мехка мара дац, — йоах Мосиенкос.

— ХIанад из нийтта?

— Соахка дахча балхах йисараш дIачакхдоахаш хилад тхо. Хьакхал дIара кIоаг, хийчба Iоттабаьб из, цунна кIал гIолла дIайолх канализацеи турбаш. Бакъда из бохабарах юха тоабе деза. Уж балхаш цIа хьалдаь гIишлонхой укхазара дIабахалехьа дIадоладьа оаха. ТIаккха цар транспорт дIа-юха лелаш доходаьр юха тоаде дезаш хул.

ХьабIаргагуча суртах кулгалхоша, партбюрос цхьаькха тIахьожам боацаш, дисциплина тоаяра хIама ца деш йитай цхьайола участкаш. Бакъда, социалистически декхараш-м 7 ноябре пятилетка диъ шера план кхоачашъергъа аьна тIайцад. Нийтта из хулаpе бокъа кхаъ бар, бакъда хIанзарча дисциплинаца из нарагIдоала тагаш д-кх.

С. АРЧАКОВ.

«Грознефтеоргсинтез» производствени объединене прибороремонтни мастерской коллектив хьинар ай[illegible] къахьегам а укх шера. Цу [illegible] совгIа болала [illegible] брах кийсбоалийташ.

Социалистически яхье хьалха латт профкома председатель В. Н. Коротин, коммунист П. Е. Судаков. ХIара сменагIа норман 130 — 135 процент кхоачашду.

СУРТА ТIА: (аьрахьара аьттехьа) КИП-а слесараш В. Коротин, П. Судаков ремонт еш бe.

В. ДЗИСЯКА сурт.

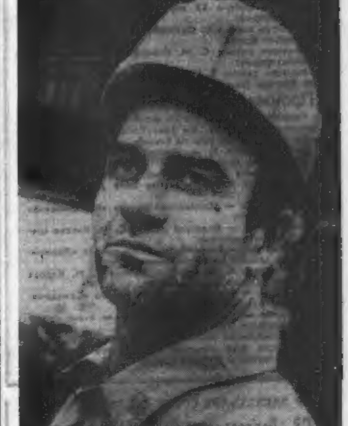

«Чеченгушстройинтеръя» производствени объединена чуйоацIача шоллагIча гIишлои материалий комбинате этара дикагIа лоархIаш бола производствени [illegible] бетта яьккхи [illegible] вола Ш. Васитаев. [illegible] дIадахача шера октябрь бетта рапорт делар цо. ХIанз шай [illegible] дени къахьегамах доахай дола производствени хьокхамаш деннара дикагIа дикагIа кулайтама хьокхамIарех, ма ца. Комбинате болхлошта юкъе этара хьанкарчарна «профессий дикагIвар» яха сийлен цIе енарех ва Ширвани. ЦхьайттаьлагIча пятилетен ударника сийлен цIе еккхай, «Социалистически яхье котихадар» яха йиъ сийлен знак а еккхай цуна.

СУРТА ТIА: [illegible] Ш. Васитаев.

З. ВАТЧАЕВА сурт.

СОВЕТАШИ ВАХАРИ

ДОАГІАШ ДЕННА СОВГІАТ

Цхьайттазлагіча пятилетка хьалхарчу 1983 шера кхочуш тІелаьцначу ...

Ерригроссийски социалистически ... Нохч-ГІалгІай АССР-н Нохчи-Юьртан районан Знаменскийн-Юьрта Совет ... РСФСР Министрийн Советан ВЦСПС-н ... 10 эзар сом ... премии а ...

Уьш делима из совгІат цу юьрта Советан ... дІадела.

ЦУ ЮРТА зІанэ вах 8796 сах. Из районна а рес-публикина а ... Цига ю «Знаменский» совхоз, шиъ юккъера шиъ ... школаш, промкомбинат, торговин 9 предприяти, амбулатори, аптека, бузазма отделени, берийн беш, ахханара кинотеатр, кхайнарийн берийн 2 библиотека.

Боахкма кулгалой гІулакх ... юьрта Советан цун депутата шийн постехь тІехь ... дика бу а кхин, эшена новкъостал ду.

...

Бахьсте ... депутатски постехь.

Юрта Совето, цуьнан ... массазарие комиссийш, депутаташа боккха болх бу ... производства эффективность, нехта къаьда культура ...

Школа ... тракториста ...

Совхоз ...

ТАСС заявлени

Персидски залива районе Америка ВІашагІкхийттачу Штатица леладеча гІуллакхаша цІенхаштта кхерам тІатосс машаран дуьнен ... кхерам. ХІанз шига дІатІаэзад ... американски тІема кемаш. США ... рулировани ю фега.

Массане а къоабаддаь ... 1958 шерана конвенции дуьнен ... Чикагски конвенции ... американски ... самолеташ ...

...

Гуттаха да ... форда районн цуьна ... США шиъ ... Цу цхьан хиина, американски ... самолетийн ... «правилаш» ...

Из деррига а, американски ... «кемаш наргІатта ...» ... Персидски ... империалистически ... ВІашагІкхийттачу Штатийн ...

... ВІашагІкхийттачу Штата леладу гІуллакхаш шоаш ...

... Персидски залив ... материальни ... гражданаша кхерам ... тарлу ...

Американски тІема кемаш самолеташ Персидски залива ... американски ...

ВІашагІкхийттачу Штатийн ... Советски Союзо ... самолеташна ...

США правительства кхета дезаш, шиъ политико Персидски залива районе ... гІуллакхаша ...

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЛАТТ

Цхьайттазлагіча пятилетка дагьлагіча шера хьалхарчу деношкахь а дезза шерра социалистически ... Грозненски электромеханически завода бригадина къахьегама оьсарле цхьа процент ... дагьа продукци ... Цу яхье хьакхалаттачарех цаІ ю коммуниста И. А. Али... кулгалдеча бригада коллектива. ... Хіарана ... 103 процент кхоачакхьой бригада коллективо.

Бригада белгалбаьккха дика къахьегаш ба комсомолаш Космынин Владимира коммунист Чалый Александра. ХІара сменаш нормаш дикка тІехкхоачашьу цар.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа) хьалха латта производственникаш В. Космынин А. Чалый.

В. ДЗИСЯКА сур.

НОВКЪОСТАЛ ДЕХ ЖА ІУША

Лоаман босенашка даьхни долла доккха жа Іуь. Яхьелна Іуьр а юаш ...

...

Тоалонаш ... 1983 шера ...

...

Е. ПРЕМЫСЛИР.

СОЦИАЛИЗМА МЕХКАШКА

Чехословаке льтталеладерий гІуллакхаш

Укх денош чехословацки юьртарча къахьегамхошна ... ЧССР юьрта боахама министра заместителна Эмиль Чакайдайн.

— Талан а ... Цхьабакъда, ...

... хьар толамо кхоачашлоц хилар ...

— ХІанз мехка хьаьни бола 85 процент кхачин продукташ ... 85 процент ... 95 процентага ...

...

Николай МОИСЕЕНКОВ.
Прага.

Польски Халкъа Республикерза ...

ДЕХКАРАШ МАССАНЕ ЦІЕНА КЪЕПАЛЬ

...

Н. СВИРЧЕВСКИ КАРАЧІА ЗАВОДА — 85 ШУ

...

ПАРУСАШТА КІАЛ

«Оксанна» ... Польски ...

(АПН).

ШУРИЙ ХЬОАНАЛ ЛАКХЪЕ

Шурий ... Шалковской фермашка ...

...

М. ТКАЧЕНКО.

ХІара боахама—доакъара цех

...

ЛОСТАМ — МОДЕРНИЗАЦИИ КООПЕРИРОВАНИ

30 шера «Полонез» ...

...

О. МОРГУНОВ.